

Δεν θα περάσουν από το Καλπάκι... (Αλέξανδρος Λ. Ζαούσης, γιατρός, αντιστασιακός)

/ [Πεμπτούσία](#)

Στις 27 Οκτωβρίου, το σούρουπο πάνω απ' την ηπειρώτικη γη ήταν συννεφιασμένο... Με την έλευση του σκότους, μπουμπουνητά κι αστραπές προανήγγειλαν τη βροχή. Κι όταν άνοι-ξαν οι κρουνοί του ουρανού η νοτισμένη γη έγινε μέσα σε λίγα λεπτά λάσπη... Λάσπη, ο μεγάλος εχθρός του στρατιώτη. Από το μεθοριακό φυλάκιο της Κακαβιάς, στα δυτικά, μέχρι τη Μέρτζανη, στ' ανατολικά, σ' όλη την έκταση των αλβανικών συνόρων, και πιο πέρα στα παγωμένα υψώματα της Πίνδου, Έλληνες φαντάροι στεκόντουσαν άγρυπνοι και τσιτωμένοι. Το μυαλό τους ήταν καθαρό αλλά τα δάκτυλα στη σκανδάλη κοκα-λιασμένα. Οι άνδρες αυτοί ήταν ψύχραιμοι ντόπιοι, σχεδόν κα-τά τα τέσσερα πέμπτα Ηπειρώτες, θ' αγωνιζόντουσαν κυριολε-κτικά υπέρ βωμών και εστιών... Από μέρες, κάθε νύχτα, τα χέ-ρια σφίγγαν τ' όπλο νευρικά, θα χτυπήσουν σήμερα, θα χτυπή-σουν αύριο; Τους περιμένανε, τους Ιταλούς. Κι όσο περνούσε ο καιρός, η αγωνία έδινε τόπο στην προσμονή... Ας βαρέσουν ε-πιτέλους οι παλικαράδες. Να τους δούμε τι πράγμα είναι. Έ-χουμε κι εμείς όπλα...

Στις 27 Οκτωβρίου, λίγο πριν πέσει το σκοτάδι, από τα φυλάκια, τα μεθοριακά, μέχρι τις διοικήσεις των Ταγμάτων Προκαλύψεως, οι τηλεφωνικές γραμμές άναψαν... Βραχνές φωνές με βαριά ηπειρώτικη προφορά, ανακατεμένες με πλήθος παράσιτα α-κούγονταν από τη μια άκρη: «Έλα, έλα Δελβινάκι... Μ' ακούς;» Κι από την άλλη άκρη: «Δε σ' ακούω μωρέ, χαλάει ο κόσμος εδώ...» «Έλα Δελβινάκι... Από Δρυμάδες-Μακρύκαμπος... Μ' ακούς; Κάτι σκαρώνουν οι ρουφιάνοι απέναντι... Μ' ακούς;» «Έγινε... Σ' έπιασα... Το μεταδίδω...»

Στο διοικητήριο της VIII Μεραρχίας, στα Γιάννενα, ο στρατηγός Κατσιμήτρος δέχεται τα μηνύματα. Κοντά του έχει τον επιτελάρχη του αντισυνταγματάρχη Δρίβα και τον διευθυντή του III Γραφείου Πετροτσόπουλο. Διαβάζει τις πρόχειρες αναφορές που καταφθάνουν, αλλά μοιάζει κάτι ακόμα να περιμένει... θέλει την προσωπική αναφορά ενός ανθρώπου, στον οποίο έχει απόλυτη εμπιστοσύνη. Του συνταγματάρχη Μαυρογιάννη, αρχηγού πυροβολικού της μεραρχίας. Του ανθρώπου που μαζί του ανέσκαψε κι ετοίμασε τον προμαχώνα της Ηπείρου. Ο Μαυρογιάννης λείπει όλη μέρα. Έχει οργώσει σχεδόν ολόκληρη την παραμεθόριο, για να διαπιστώσει ιδίοις όμμασι την ετοιμότητα του στρατού και τις κινήσεις του εχθρού. Έχει νυκτώσει για καλά, όταν ο Μαυρογιάννης γυρίζει με τα τελευταία μαντάτα. Η εισβολή είναι θέμα ωρών! Τα τηλέφωνα ανάβουν τώρα από Γιάννενα

προς Αθήνα... Στην άλλη άκρη, στο Γενικό Επιτελείο απαντάει ο αντισυνταγματάρχης Κορόζης, το αυτί και το μάτι του Παπάγου. Ο Κατσιμήτρος του αναφέρει, ότι το πρωί της 28 Οκτωβρίου, ίσως και στη διάρκεια της νύκτας οι Ιταλοί θα επιτεθούν! Και σε μια έξαρση συγκινητική όσο και χαρακτηριστική του ύφους των παλιών αξιωματικών προσθέτει: «...Μπορεί να μην έχω το ανάστημα του στρατάρχου Πεταίν, όστις κατά το 1916 αμυνόμενος σθεναρώς του Βερντέν, είπε ότι δεν θα περάσουν οι Γερμανοί -όπως και δεν επέρασαν-, αλλά δύναμαι να βεβαιώσω εν πλήρει πεποιθήσει ότι **δεν θα περάσουν οι Ιταλοί από το Καλπάκι ...**»

Το τηλέφωνο προς την Αθήνα κλείνει. Κι αρχίζει άλλος κα-ταιγισμός διαταγών από Μεραρχία προς Προκάλυψη. Συναγερμός... Προσοχή στα απομονωμένα φυλάκια... Επίκειται επίθε-ση... Κι απ' όλα τα σημεία της μεθορίου έρχεται η απάντηση των προμάχων. Αδύνατη, βραχνή, ανακατεμένη με παράσιτα: «Ελήφθη, ναι μωρέ, ελήφθη...»

Είναι μεσάνυχτα της 27 προς 28 Οκτωβρίου... Ο Κατσιμή-τρος στέλνει τους αξιωματικούς του να ξεκουραστούν, όσοι δεν έχουν επιφυλακή. Αλλά το τηλέφωνο ξαναχτυπάει: «Από Χάνι-Δελβινάκι. Επί της οδού Αργυροκάστρου-Κακαβιάς ακούγε-ται συνεχής κρότος κυλινδρουμένων βαρέων οχημάτων...» Άλ-λη μια φορά ο Κατσιμήτρος εξαπολύει τις τελευταίες οδηγίες του προς την Προκάλυψη. Κι έπειτα εξουθενωμένος ανεβαίνει στον πάνω όροφο του διοικητηρίου, όπου βρίσκεται η κατοικία του... Τακτοποιεί το τηλέφωνο δίπλα στο κρεβάτι του και βυθί-ζεται στον ύπνο του ανθρώπου που έχει τη συνείδηση του ήσυ-χη. Έχουν προειδοποιηθεί όλοι. Από τον Παπάγο μέχρι τον τελευταίο φαντάρο που χουχουλιάζει κάτω από τη βροχή μέσα στο σκέπαστρο του, φτιαγμένο «δια φυσικής ξυλείας και γαιοσάκκων...»

Ο Κατσιμήτρος δεν θα μπορέσει να κοιμηθεί πολύ... Στις 4 παρά τέταρτο το πρωί το τηλέφωνο δίπλα του χτυπάει. Χτυπάει, χτυπάει ακατάπαυστα, διότι απλούστατα ο άνθρωπος που έδωσε και την τελευταία ικμάδα του για να ετοιμάσει την άμυνα της Ηπείρου κοιμάται βαθιά, σαν μικρό παιδί... Δεν ακούει τα κου-δουνίσματα. Τρέχει και το σηκώνει η μικρή του κόρη: «Μπα-μπά, σε θέλουν από την Αθήνα...». Στο τηλέφωνο ακούγεται η φωνή του Κορόζη: «Πόλεμος... Ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως απέρριψε ιταλικόν τελεσίγραφον... Ο κ. Αρχηγός ανέλαβεν Αρχιστράτηγος...»

Απόσπασμα από το βιβλίο του Αλέξανδρου Λ. Ζαούση «Οι δύο όχθες 1939-1945», Παπαζήσης, 1987